

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

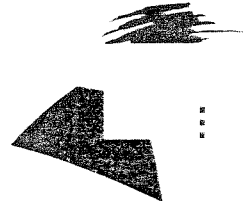
Onderwerp
ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "Rijkshuisvesting" over de periode 1922-1998

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Mijnheer de Staatssecretaris,

Datum
8 februari 2001
Uw kenmerk
R&B/osta/2000/1543
Uw brief van
24 augustus 2000
Ons kenmerk
arc-2000.1873/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein 'Rijkshuisvesting' over de periode van 1922-1998.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Wegens de afronding van de Cultuurnota-advisering en een personele wisseling bij het secretariaat van de Bijzondere Commissie Archieven is het echter niet gelukt om binnen deze termijn te adviseren. De Raad biedt u hierbij zijn verontschuldigingen aan voor de ontstane vertraging.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport "Het rijk onder dak. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rijksoverheid op het terrein van de rijkshuisvesting over de jaren 1945-1994, en in het bijzonder de Rijksgebouwendienst (1922-1994), ('s-Gravenhage 1997).

De Raad complimenteert de opstellers van dit rapport voor de heldere opzet en motivering. Dit geldt tevens voor het verslag van het zgn. driehoeksoverleg, dat bij uw adviesaanvraag was gevoegd.

Het driehoeksverslag biedt goed inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband. De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 7 augustus 2000, geen aanvullend commentaar op de ter inzage gelegde versie.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2000.1873/2

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3).

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

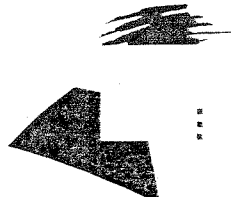
De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein 'Rijkshuisvesting' over de periode van 1922-1998.

De Raad heeft uitsluitend die handelingen bekeken voor welke neerslag het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zorgdrager is. De handelingen van de andere bij het onderhavige beleidsterrein betrokken actoren zijn, in afwachting van uitgewerkte voorstellen hieromtrent, buiten beschouwing gelaten.

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig nog de oorspronkelijke criteria zijn gebruikt, criteria derhalve die sedertdien zijn gewijzigd en omgezet in zes - nog steeds niet formeel vastgestelde - nieuwe criteria. Gelet op de lange voorbereidingstijd van de ontwerp-lijst kan de Raad in dit geval het gebruik van de oude selectiecriteria echter nog wel billijken. Bovendien vindt hij het prijzenswaardig en belangwekkend dat

aan de negen 'oude' criteria twee bijzondere criteria zijn toegevoegd.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2000.1873/2

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

De Raad attendeert u op een feitelijke onjuistheid in het BSD op blz. 6, tweede alinea, een-na-laatste zin. Conform de nieuwe Archiefwet 1995 dient de passage 'kunnen worden vernietigd' te worden vervangen door 'moeten worden vernietigd'.

Handeling 18

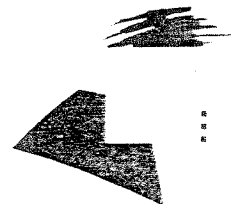
De neerslag van deze handeling heeft betrekking op *het adviseren van de vakminister bij de uitvoering van het toezicht op de bouw van gesubsidieerde gebouwen* door de Rijksbouwmeester. Aangezien de neerslag van deze handeling voor vernietiging wordt voorgedragen, acht de Raad het van belang dat wordt nagegaan of de handelingen met betrekking tot advisering over architectuurbeleid door de Rijksbouwmeester - volgens het RIO een van zijn expliciete taken - voldoende terugkomen bij het beleidsterrein 'Volkshuisvesting'.

Handeling 19

Deze handeling verwijst naar *het verlenen van technische hulp aan bouwopdrachten en verbouwingsprojecten in het buitenland*. Uit de opmerkingen bij deze handeling lijkt eerder 'administratief-bureaucratische' dan 'technische' hulp bedoeld te zijn.

Handeling 29

De neerslag van deze handeling betreft *het beheren en beschikbaar stellen van barakken en verplaatsbare gebouwen* in de periode 1922-

1989. Aangezien bijzondere tijdsomstandigheden hier een rol spelen, dient de neerslag van deze handeling volledig voor blijvende bewaring in aanmerking te komen.

Handeling 35

De Raad vindt het een goede systematiek dat de neerslag van deze handeling, betrekking hebbend op *het (laten) uitvoeren van bouwwerkzaamheden van nieuwe gebouwen en grote verbouwingen* in het BSD wordt verbijzonderd.

Handeling 43

Deze handeling verwijst naar *het ontwerpen en uitvoeren van specifieke representatieve inrichtingen en tuinen voor regeringsgebouwen en paleizen*. In tegenstelling tot wat in het driehoeksverslag wordt vermeld, is de Raad is van mening dat de ontwerpen van interieurs en meubilair integraal voor bewaring in aanmerking dienen te komen, en dus niet slechts in het geval dat de Rijksgebouwendienst zelf de ontwerper is.

Handeling 48

De neerslag van deze handeling betreft *het inrichten van schuilkelders en het treffen van noodvoorzieningen ingeval van oorlogstijd* in de periode 1955-1989. De Raad vraagt zich af waar de (neerslag van de) handeling over de periode vóór 1955 is terug te vinden.

Handeling 72

Deze handeling verwijst naar *het beleidsmatig toetsen van rijkshuisvestingswerkzaamheden aan criteria van milieu-beheer*. Hierop vraagt de Raad zich af of het woord 'beleidsmatig' een toevoeging is van de opstellers van het BSD, of dat hier werkelijk sprake is van een beleidsmatige toetsing die op een hoger niveau plaatsvindt dan een andere vorm van toetsing.

Handeling 93

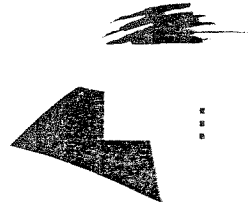
In de omschrijving van deze handeling, *'het op aanvraag toelaten (alloceren) van huisvestingsprojecten van vakministers in eigen beheer'* dient volgens de Raad het woord 'toelaten' te worden vervangen door 'toewijzen'.

Handeling 101

De omschrijving van deze handeling luidt: *het treffen van regelingen met de minister van Financiën over de opbrengst van de verkoop van goederen van de Rgd*. Volgens de Raad is met het woord 'regelingen' geen algemeen verbindend voorschrift bedoeld, en kan dit begrip derhalve beter worden vervangen door 'overeenkomsten'.

Handeling 111

Deze handeling verwijst naar *het verbalen van schade aan gebouwen*. Uit het driehoeksverslag valt op te maken dat 'de bewaartermijn van handeling 111, waarvan het product een inspectierapport is,

wordt teruggebracht van 20 naar 10 jaar'. Naar aanleiding hiervan adviseert de Raad na te gaan wat de landelijke termijn voor aansprakelijkheidsstelling is.

Handeling 133 en 134

De neerslag van handelingen 133 en 134 hebben respectievelijk betrekking op *het in samenwerking met de vakminister/gebruiker inventariseren van mogelijke bodemverontreiniging in de door de vakministers beheerde objecten en het (laten) verrichten van milieukundig bodemonderzoek op verontreinigde objecten*. De Raad pleit ervoor om de producten van de desbetreffende inventarisatie en het milieukundig onderzoek te bewaren, en vraagt zich af of de vastgestelde vernietigingstermijn van 20 jaar niet te kort is.

Pagina

5

Ons kenmerk

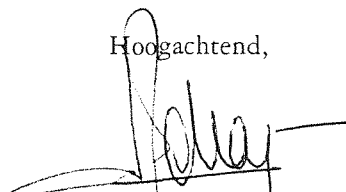
arc-2000.1873/2

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. S. Kers.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris